

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő,

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor.

negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után 2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy disztribúcióval, vagy kerettel ellátott hirdetések mértékét szerinti egy négyszög centim. után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek árkedvezmény.

Vármegyénk őszi közgyűlése.

— szept. 29.

A törvény évente legalább két, rendes közgyűlés tartására kötelezi a törvényhatóságokat. Ezeket tavaszi és őszi közgyűlések néven szokás nevezni. — Mindakettő nagy fontossággal bír a törvényhatóságok életében, mert a tavaszinak elsődrendű köteleessége a számadások felülvizsgálata, az őszi pedig — amelyik tényleg a legfontosabb — ugy a municipiális, mint a területéhez tartozó községek következő évi háztartási költségvetésének megállapítása.

Már magában a központi háztartásnak, e nagy kiterjedésű szervezeten költségvetését lekiismeretesen egybeállítani, a vármegye lakosságának teljesítési képességével, a közigazgatás zavartalan menetét biztosító anyagi erőkket számotvetni: nem csekély feladat. Ezen a költségvetésén nyugszik aztán az egész vármegyei közigazgatás, ez aza bázis, mely nélkül nincs törvényesség, nincs rendes ügymenet.

Nem kevésbé fontos az egyes községek háztartási költségvetéseinek megállapítása, főleg egy ilyen nagy vármegyében mint Zemplén, melynek 451 községét közel negyedfélszáz ezer ember lakja. A községek autonómikus élete, nyugodt fejlődése és előhaladása egyedül költségvetésük realitásától függ. Ez azon alap, melyen a községek lakosságának anyagi jóléte nyugszik, szellemi fejlődése elérhető s közigazgatási életük nemcsak a törvény, de az emberi ész kívánalmainak határában mozog.

A törvény által megszabott keretekben belül kivethető vármegyei pótdadók százaléknak megállapítása; a nyugdíjasok ellátása; a községi- és körjegyzői nyugdíjszabályrendelet végleges szövegezése; a vármegye 1910. évi közigazgatási és gyámhatósági költségvetése; a szekularizáció ügye; utépitések, községi zárszámadások stb. mind olyan nagy horderejű közügyek, amelyek fontossá és közérdekűvé teszik a vármegye őszi közgyűlését.

Elég számos bizottsági tag gyűlt egybe a vármegyei székház nagy termében tegnap d. e. 9 órára. A bizottság tagjai közt ugy a mágnás világ, mint a polgári elemnek a közigazgatás nagy érdekei iránt buzgólkodó számos jeles tagját láttuk.

A közgyűlést a diszmagyarba

öltözött Mecner Gyula főispán d. e. 9 órakor nyitotta meg.

A közgyűlés lefolyásáról részletes tudósítást a következőkben adunk:

Április 14-én (historiai jelentőségű dátum) Debrecenben, ebben az esztendőben országos körútra kelt indítvány került Hajdu vármegye közgyűlése elé a „szekularizáció”, vagyis az egyházi javaknak az állam rendelkezésére való boesátása dolgában. Lengyel Imre nyug. kir. táblabíró tette volt Hajdu vm. közgyűlésén az indítványt, melyet azután az évi május hó 13-án tárgyalta Hajdu vm. közgyűlése Debrecenben és az indítványt nagy többséggel határozati erőre is emelte. Azóta hajdu atyáinkiai és barátainknak ez a radikális határozata bevizittele országunk valamennyi törvényhatósági termét, hogy országos közvéleményt és közérdeklődést ébresszen maga iránt. A mi vármegyénk közönségénél a „kuruc“-oknál, a tegnap tartott közgyűlésen próbált szerencsét ez a „hajdu“ határozat, de „ez idő szerint“ rokon keblekre itten nem talált. Sőt még csak nagyobb arányú érdeklődésre sem tudott szert tenni, mit legjobban igazol az a körülmény, hogy a zempléni 600 bizottsági tag közül csak a 10-ed rész látogatott el az ősi székházba, az u. n. őszi közgyűlésre.

Mecner Gyula főispán, katonai pontossággal d. e. 9 órakor lépett a közgyűlés termébe, hol hársány éljen szó köszöntötte s a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelettel üdvözlöm a megjelent megyebizottsági tag urakat és a vármegyei tisztviselői karát.

Az őszi rendes közgyűlést ezenel megnyitom.

Mielőtt tanácskozásunk megkezdődik, az elnöki székből szomorú köteleességet kell teljesítenem.

A nemzetnek ismét gyásza van. Egyik oszlopos férfa a tudós, a fáradhatlan kitaró történész, a törhetetlen hitű hazafi Thaly Kálmán az ő „jó urához“ Rákóczi Ferenchez eiköltözött.

Szinte egy életet szentelt a nemzet, az ország függetlensége, önállósága visszaszerzésében. Ez ösztönözte főképen a Rákóczi korszak történelmének kultiválására, a Rákóczi emlékek gyűjtésére, míg végre megadatott neki legforróbb vágyainak teljesülése, a nagy fejedelem vármegyénk dícső szülöttének hamvait feltalálta, azokat hazaszállítva a nemzetnek talizmánként visszaadta s a régi dícső emlékeknek ugyszólva meglevenítése által fátylát gyújtott a multba, lelkesítette az élő nemzedéket s lelkesedésre hívta fel a jövődőt!

Ezért nagy a mi Zemplén vármegyénk gyásza is, mert hisz a nagy fejedelem bölcsője a mi vármegyénkben ringott s élete működése is jó részben ide kötötte őt.

Indítványozom, méltóztassék Thaly Kálmán hazafiui nagy érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni s méltóztassék a Thaly családhoz részvétiratot intézni, a temetésén magát képviseltetni s a ravatalra koszorút helyezni...

A közgyűlés az indítványhoz egyhangulag, helyesléssel hozzájárulván, azt határozatként kimondom.

Hasonlóképen szomorú köteleességet teljesítek, midőn dr. Chyzer Kornél vármegyénk több éven volt közbesült főorvosát, az országos közegészségügy nagyérdemű vezető tagjának gyászos elhunytát is jelentem s felkérem a megye közönségét, hogy halála felett mélyen érzett gyászrésztünket szíveskedjék jegyzőkönyvileg kifejezni, erről a gyászoló családot jegyzőkönyvi kivonattal értesíteni.

A közgyűlés az indítványt elfogadta és határozattá emelte. Napirend során első tárgy volt az esküdtbírói tagok névlajstromának kiigazítására hivatott két küldöttség megalakítása. Közfelkiáltással a sátoraljaujhelyi kir. törvényszékhez Fejes István, Ferenczy Elek dr., Juhász Jenő, Kinesessy Péter, Kovaliczky Elek dr., Kun Frigyes, Miklósy István, Nemthy József, Osváth Ferenc, Rosenthal Sándor dr. és Széchenyi Ernő gróf, — az eperjesi kir. törvényszékhez pedig Csöke József dr., Ganzsagh Miklós, Mauks Árpád, Pereszélyi István, Vladár Emil és Schütz Nándor dr. bizottsági tagokat választották meg.

Következett a vármegyei pótdadók megszavazása az 1910. évre, és pedig a vármegyei nyugdíjintézet javára 2 $\frac{1}{2}$ %-os, közmívelődés céljaira 1%-os, háztartási fedezetlen szükségleteire $\frac{1}{8}$ %-os pótdadók megszavazása — 47 igen szóval. Nemmel senki sem szavazott. Polyánszky Gyula bizottsági tag szót emelt, hogy a magyar nemzeti közmívelődés ügyének iskolai szolgálatában magukat kitüntetett és jutalomra érdemesített tanítóokra ne sajnáljon több gondot fordítani a jövőben, mint fordított a multban az arra hivatott felügyelő bizottság. — Mivel pedig a 2 $\frac{1}{2}$ % pótdadójövedelem teljesen nem fedezi a vm.-i nyugdíjalapnak 1910. évi szükségletét: feliratot intézett a közgyűlés 15.000 kor. ily rendeltetéssel bírándó segedelemért a kir. belügyi kormányhoz. — Megjegyzendő, hogy a 2 $\frac{1}{2}$ %-os pótdadóteherből Sátoraljaujhely r. t. város közönségére csak 179%-os hányad fog háramlani.

A vármegyei gyámpénztárban kezelt árwapénzeknek évi feleslegét 60% arányában a helyi, 40% arányában pedig a vármegyei vidéki pénzügyintézetnél fogják gyümölcsösztetni 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatlábon, vagyis az e tekintetben az 1908. év folyamán irányadóul szolgált vármegyei határozatot érvényesítették az 1910. év gyakorlatára nézve is — mindössze 23 igen szavazattal.

Most következett harmadik tárgyalás a napirend során Hajdu vármegyének már fentebb ösmertettük famózus határozata. Az állandó választmánynak az volt a javaslata, hogy „ezidő-szerint térjen napi rendre a közgyűlés“ a javaslat érdemi tárgyalása fölött — ami meg is történt már, mikor szót emelt Bessenyei István rk, apátplebanos biz. tag, abbeli reményének adván kifejezést, hogy az a javaslat „itt e helyen ellenünk“ soha sem fog határozati erőre emelkedni. Erre többen emelkedtek fel üllőhelyeikből, de a határozat már enunciacióval és a következő tárgy is elkezdve lévén, a szótól elállottak.

Az általános érdeklődéssel hall-

gatott és szőnyegen forgott tárgy pedig már — egyebek között — a vármegyei hajduk formaruházatával is hosszasan foglalkozott 1910. évre szóló 535,434 korona fedezetet kívánó közigazgatási, árva és gyámhatósági költségelőirányzata volt a vármegyének, melyet Bernáth Aladár tb. főjegyző ismertetett. Az 1909. évi költségelőirányzathoz mérten vagy 20,000 koronával több szükségletet igénylő 1910. évi praeliminárban három új szolgabírói állás, a hatodik árvaszéki ülnök javadalmazása, öt napi díjai állás rendszeresítése, egy őrhajdúi állás életbeléptetése, a szolgabírói hivatalos helyiségek, évi bérletátalányok fölemelése stb. szerepelnek. A közgyűlés észrevétel nélkül elfogadta a költségelőirányzatot. Ugyiszintén jóváhagyta a közgyűlés a vármegyei közuti pénztárnak 1907-8. évi zárszámadását is.

Erősíteni kellett a vármegyei községi és körjegyzők nyugdíjalapját is az 1910. évre, hogy elbirja a reá súlyosodó igényjogosultságok terhet. Evégből 33,963 kor. kivetésére van szükség, mely összegből 266 kor. évi újabb teher háramlik vármegyénknek mindenik nagyközségére és minden egyes körjegyzőségére. Ehhez a községi kvótához a közgyűlés szó nélkül hozzájárult, dacára Hurka Ferenc biz. tag népszónoklatának, ki épp oly bator mint bator felszólalásában, hogy ő ezt a kvótát nem szavazza meg, a rég letűnt Várkonyi-féle „cuciljmus“-nak maszlagos verebeit csiripeltette ujfent és mikor azt csiripeltette velük, hogy „a nép földönfutóvá lesz, a jegyző urak négyes fogaton járnak“, elnöki rendreutasítást vivott ki magának.

A Sátoraljaujhely r. t. városához, illetve a képviselőtestületi tagok újrávalasztásának intézéséhez elnökül Constantin Gézát küldötte ki a közgyűlés.

Az alispánnak évnegyedes és a közigazgatásnak minden ágazatára kiterjedő gondos jelentését nagy figyelemmel hallgatták. A jégyverés, peronoszpora és egyéb elemi csapásoktól siralmas helyzetén sinylődő tokaj-hegyaljai szőlős gazdák elárvult anyagi érdekeinek felkarolása körül valóban atyáskodó jószágot tanusított Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, ugyiszintén Darányi Ignác földm. ü. miniszterhez is — Thuránszky László főjegyző indítványára — köszönő feliratok küldését határozta a közgyűlés. — Amerikába kivándorolt vármegyénkből az elmúlt évnegyed folyamán 927 egyén, visszajöttek 447-en. Állami adókban befolyt 455,000 kor. Az alispánnak az 1910. évi közutépítési programjának kitűzése körül teljesített helyszíni fáradságos utazásaiért, azután pedig ugyanabban az érdekből a kereskedelemügyi kir. miniszternél személyesen és sikeresen végzett közbenjárásaiért köszönetet szavazott — főispánunk indítványára — a közgyűlés.

A tolcsva-erdőhorváti-regéci 3 huttai, tervbe vett erdei vasutépítés ellen, minthogy a létrejövendő iparvasutban a kögazdaságnak életerős fellendülését látja, elvben nem tett kifogást a közgyűlés; amiért is biztosra vehető, hogy az a még elrendezésre váró és e vasutépítéssel kapcsolatos magánjogi kérdések tisztázása után hamarosan kiépül és egyfolytában

forgalomba is lép a „Hegyköz” gazdasági életében korszakos újítást teremtő iparvasut.

A vármegyei gyámpénztárnak az 1908. évről tanuskodó mérlegét, mely szerint az árvaépítések főösszege (árvák követelése) 4.800.000 korona jóváhagyó záradékkal felterjesztették a belügyminiszterhez.

A főispán a gyűlés folyamán Bálint Bertalan közg. gyakornokot tb. aljegyzővé, dr. Cseley Andor közg. igazgatási gyakornokot tiszteletbeli szolgabíróvá és dr. Török Vilmos körorvost tb. járásorvossá kinevezte.

Ezek során a szept. 28-iki első napi közgyűlésnek délelőtti véget ért. Délután 3 órakor folytatták és csak ma fejezték be a két napos közgyűlést, melynek legfőbb dolgairól a fentirtakban tájékoztattuk lapunk olvasóközönségét.

— szept. 29.

A megnyitott és elnapolt Ház. A képviselőház a hosszú nyári szünet után folyó hó 28-ikán tartotta meg megnyitó ülését. Az ülésen Wekerle miniszterelnök bejelentette a Háznak, hogy a válság kibontakozáshoz nem vezetve, a kormány öfelségének bejelentette lemondását. Egyben jelezte, hogy ő felsége legközelebb Kossuth Ferencet mint a többségi párt elnökét kihallgatásnak kívánja fogadni. A Ház tudomásul vette a kormány lemondását. A Ház ezután elfogadta Justh Gyula amaz indítványát, hogy az üléseket október hó 5-ikéig elnapolják.

Rendőrségünk decentralizációja.

— szept. 28.

Sátoraljauhely rend. tan. város képviselőtestülete 1907. év december 3-ikán tartott közgyűlésében ama nagyfontosságú határozatot mondotta ki, hogy városunkban a közbiztonsági szolgálatot saját erejéből fenntartott rendőrsége által kívánja biztosítani.

Azóta, hogy e határozat jogerőssé vált s spontán egyhangúsággal mellőzte a képviselőtestület a közbiztonságnak csendőrséggel való biztosítását, melynek terve szintén fel lett vetve: már több ízben irtuk meg, hogy közbiztonsági szolgálatunk főszerve: a rendőrség mai szervezésében nem tartható fenn s nem teljesítheti általános megelégedésre fontos feladatát.

A rendőrség újjászervezésének szüksége ma is úgy él a köztudatban, mint egy létesítésre váró munka, melyet elhalasztani csak ideig-óráig lehet. Mindenki tudja, elismeri, hogy — a mai rendőrségi létszám mellett — szokatlanul nagy terjedelmű városunkban pontos és megbízható közbiztonsági szolgálatot elképzelni sem lehet s két-három utcán kívül a városra s külterekre csak a Gondviselés őrző szemé vigyáz. Kétségtelen tény az is, hogy a rendőrségnek a jelenlegi szűk és alkalmatlan helyiségben való elhelyezése is tarthatlan állapotot jelent.

Ez a kérdés mindig felszínre van s még sem érhet megoldást, mert mindenki meg van győződve, hogy ez a város polgárságára újabb terhet jelentene s csak úgy lehetne megoldani, ha a város a rendőrségre szaporítaná s új helyiségről vagy a jelenlegi bővítéséről gondoskodik; ennek a két tervnek kivétel pedig, hogy anyagi áldozattal járna: mindenki előtt kétségtelen.

Ez okból és így huzódott folyton — bár a szükség erősen élt a köztudatban — a rendőrség újjászervezésének kérdése s alig volt reményünk, hogy idején s közmegelegedésre intéztesék el. Annál nagyobb örömmel vettük tehát tudomásul, hogy az ügy

lethargiájából felébred, mert Kiss Ödön h. polgármester már régebben kidolgozott, de kedvező időre váró javaslatára a rendőrség átszervezéséről: folyó hó 27-én került javaslatot várón a rendészeti s közigazgatási bizottság elé, mely e napon ugyan nem tárgyalhatta, de legközelebb foglalni fog a tervvel.

Kiss Ödön h. polgármester innovációs tervezete számol mostoha viszonyainkkal és mégis megoldást lel a kérdésben. A decentralizáció eszméjével oldja meg a fogas kérdést, szerencsésen összeegyeztetve anyagi viszonyainkat az érzett hiányok betöltésével. A kérdés tiszta megvilágítása kívánja, hogy a Kiss Ödön féle tervet legalább vázlatában, de főbb vonásokban még is ismerjessük.

A majdan képviselőtestületi közgyűlés elé kerülő javaslatban Kiss Ödön h. polgármester kifejti, hogy a rendőrség újjászervezését, amit a mai kor igényei, az emberi-anyag hiány, városunk szokatlan terjedelme s a zavartalan közbiztonsági viszonyok megőrizhetése indokolnak: mostoha anyagi viszonyainkra s a város nagy kiterjedésére való tekintettel kell megoldani.

A rendőrségi létszám nagy arányú emelésétől a Kiss-tervezet eltekint s a közbiztonsági szolgálatot teljesítő 26 rendőrt inkább állandósítani, a szolgálat számára nagyon helyesen mindvégig megőrizni akarja, hogy egy megbízható, állandó emberanyag álljon a rendőrség rendelkezésére. Nagyon helyes ez a gondolat, mert a számot pótolja az alkalmazottak használhatósága s tanult, összegyakorlott állandó emberanyaggal, ha kisebb számú is, mindig több eredményt lehet elérni, mint megfordítva.

A tervet az alkalmas és bevált legénységet nagy előrelátással úgy véli a szolgálat és a város érdekei számára állandósítani, hogy részesévé teszi a városi nyugdíjintézménynek s korpótlék elnyerését engedi. Igazán humánus, de egyben célravezető eljárás lenne ez, mert kipróbálható, existenciát bír s azt elveszíteni féltő, kötelességtudó legénységet kapnánk, amelylyel a vezetőség fél munkával dolgozhatna.

E réven alkalmas legénységet kapnánk, mely, hogy számban nem nagyobb, ellensúlyozhatónk a Kiss-tervezet ötletes megoldásával: a decentralizációval, a rendőrségnek a városban való szétszórásával, melyet Kiss Ödön h. polgármester négy őr-ség felállításával tervez.

A fő őr-ség a központban lenne 8 emberrel, míg három őr-ség öt-öt emberrel a vasuti állomáson, Kazinczy-utca végén, Hecske-téren helyeztetnék el. Az őr-ségek létesítésével a tervet igen helyesen azt célozza, hogy tágitva legyen azon öv, melyet a rendőrség huz a város közbiztonsága megővására s megkönynyebüljön a központ, melynek munkája nagy részét a külső őr-ségek dolgoznák fel. Így a központban a rendőrségen ez által a személyzet is célirányosabban, jobban lenne — több hely lévén — elhelyezhető s magától elesnék egy rendőrségi laktanya költséges építkezésével összefüggő minden kombináció.

A decentralizáció ellen mint érvet, felhozhatnók a fegyelem lazulását, nehéz érintkezést, a kiképzés nehézségeit, de nem szabad feledni, hogy telefon utján állandó lenne az összeköttetés a gyors érintkezés lehetősége céljából s fegyelmet tudó lenne az ember-anyag is — az őr-szervezők közvetlen felügyelete alatt — a fentebb elmondott indokoknál fogva. Esetleg a gyorsabb közlekedés szempontjából az őr-ségek biciklivel lennének felszerelhetők.

Ha nézzük a költségeket: látni fogjuk, hogy míg ma a rendőrség egy rendőrőrmester 1480 korona, két rendőrüzides 1940 kor. s 22 rendőr 18,480 korona évi fizetésével 21,900 koronájába kerül a városnak, addig a

decentralizációnál 1 felügyelő 2000 kor., 1 őrmester 1400 kor., 4 őr-szervező (a 840 kor.) 16,800 kor. fizetésével: csekély 2900 korona több-kiadás mutatkozik csupán a nyert, sokat ígérő előnyökért. A különbséget is kiesinyíteni lehetne a rendőrség mellékvédelmeinek a házi pénztárba való beutalásával.

Az őr-sök helyiségének bérét ugyanis nem kell számításba venni. A központi, állomási s szegényház melletti őr-s ingyen jut elhelyezéshez, csupán egy őr-s nyerne helyet bérelt helyiségben. A ruházat, fűtési s világítási különbözet szintén oly alacsony, hogy nem szolgálhat a kivétel akadályául.

A fentebb elmondottak adják a Kiss Ödön tervezet vázlatát. Ismeretetésünk elég ahoz, hogy a kérdést mindenki közelebbről megismerve foglalkozhassék a véleményünk szerint életképes, gondos tervvel addig is, míg a rendészeti bizottság s a képviselőtestület elé kerülhet Sátoraljauhely város e nagyfontosságú kérdése, várva a megoldást, melynek mielőbb el kellene jönnie.

HIREK.

— **Jótekonny adomány.** Dr. Kovaliczky Elek kir. közjegyző 10 koronát küldött lapunk szerkesztőségébe, hogy juttassuk el jegymegváltás címén a Bodrogközi Jótekonny Nőegylet perbenyiki nagy ünnepélyének rendező-bizottságához. A jótekonny adományt eljuttattuk a kívánt célra.

— **„Kazinczy-kör”-ünk az ungvári Dayka-szobor leleplezésén.** Ungvár kálváriai temetőjében porladnak Dayka Gábor a jeles költő, az ungvári kir. kath. főgymnázium egykori tanárának hamvai. Ungvár város közönsége október hó 3-án vasárnap naps, hatalmas lángu áldozati tüzet gyújt a hamvak felett s a Dayka iránt érzett örökre élő kegyelele emlékekül felállított emléksobrot e napon fogja leleplezni. A Szamovolszky Ödön kőszobrász-művész készíttette emléksobor leleplezése alkalmából a rendezőbizottság nagyszabású műsorral ünnepélyt fog rendezni. Ezen a kegyeleles emlékünnepeken és szoborleleplezési ünnepélyen képviselve lesz a Zemplénvármegyei Kazinczy-kör is, mely Ehlert Gyula s dr. Kontz Endre tagjait küldte ki az ünnepségre a kör képviselétében. Ők fogják egyuttal a szoborra helyezni a Kazinczy-kör hatalmas koszoruját is.

— **Dr. Stöhr Szilárd meghalt.** Városunkból sok ifju részben folytatja, részben végzi Kassán tanulmányait. Kegyelettel és hálással gondolnak ezek mindenkor dr. Stöhr Szilárdra, ki a kassai premontrai főgimnáziumnak huzamosabb időn át igazgatója volt s főleg mint matematikus elismert tekintély hírében állott. A kiváló tudós premontrai pap 68 éves korában, folyó hó 25-én meghalt. Temetése szeptember 27-én volt Kassán nagy részvét mellett.

— **Bortermelők figyelmébe.** Sátoraljauhely r. t. város tokaj-hegyaljai borpincészete asszu- és szamorodni borokat szerez be szükségletének fedezése céljából. A szükségelt bormennyiség biztosítása céljából Kiss Ödön h. polgármester a következő felhívást bocsátotta ki a tokaj-hegyaljai bortermelőkhöz:

Felhívás a tokaj-hegyaljai bortermelőkhöz / Sátoraljauhely rend. tan. város tokaj-hegyaljai borpincészete asszu- és szamorodni borok vételét határozta el, felkérem ennélfogva „Tokaj-Hegyalja” azon bortermelőit, kik kizárólag saját termésű tokaj-hegyaljai 1904. évi és korábbi évjáratu asszu-, 1906.

évi és korábbi évjáratu szamorodni borokkal birnak s azokat eladni hajlandók, hogy a bor minőségének, mennyiségének és hordó szerinti árának megjelölésével Sátoraljauhely r. t. város polgármesteri hivatalához folyó évi október hó 2-ig az eladás iránt írásbeli ajánlatot tegyenek. Sátoraljauhely, r. t. város 1909. évi szept. hó 21-én. Kiss Ödön, h. polgármester.

— **A hegyaljai vasut.** A hegyaljai vasut megnyitását a vonal beépítése kell, hogy megelőzze s ez folyó hó 26-án és 27-én közlekedő osztóvonatok segítségével történik. Az első osztóvonat, mely az új vasut személyzetét és annak podgyászát szállította, folyó hó 26-án reggel 6 órakor indult Hidasnémetiből Abaujszántóra s ugyanekkor egy másik ilyen vonat a szerencs-szántói vonalat népesíti be. Folyó hó 27-én reggel 6 órakor a hidasnémeti-abaujszántói és szerencs-szántói vonalon ismét közlekedett két osztóvonat, amelyek az anyagot és a leltári tárgyakat, eszközöket szállították. A Kassa-hegyaljai h. é. vasutnak szeptember hó 30-án Szerencs állomáson fog kezdődni a műtanrendőri bejárása reggel 9 órakor. Délután 5 órakor ebéd lesz Kassán a „Schalkház”-ban.

— **Tisztújítás a ker. munkásbiztosító pénztárban.** A sátoraljauhelyi ker. munkásbiztosító pénztárban három állás került betöltés alá. A megüresedett állások folyó hó 26-ikán megtartott igazgatósági ülésen tölteték be. Az ügyvezető-ellenőri állásra megválasztották Zombory Józsefet 23 szóval 5 ellen, mely Novák Rezső eset. A pénztárnoki állásra Spitz Istót választották be. Pénzbeszedő egyhangulag Károlyi Miklós lett.

— **Tokaji bort hamisít a német.** Hegyaljai boraink jóhírnevének elég ártottak a bortörvény megalkotása előtt a hazabeliek közül is többen; most hogy ezeket lehetlenné tették: a német vetemedik borhamisításra s „tokaji” néven viszi a piacra pancsait. A múlt héten bizonyos dr. Engel nevű német borkereskedőt itélt el a lipesei törvényszék borhamisítás miatt 3000 márka pénzbüntetésre, fiát pedig ki nagyra törekvő atyjának reményteljes csemetéje s a hamisításban hűséges társa, 1500 márkára. — Engel dr. és családja olcsó számoszi borokat háziasítottak fehér borokkal, glicerin s fűszereket vegyítettek a kutyvalékba s azt cifrán vignettázott üvegekben mint „tokaji bor”-t árusították. A német törvényszék alaposan leűtötte dr. Engel urnak a vegyészeti iránt mutatózó, nem egészen kifogástalan hajlamait.

— **A szárhegyi ut rendbehozatala.** Nagyarányu, fáradságos és nehéz munka folyik városunkban, mely már közeleg a befejezéshez. A Májuskut utca folytatását képező s a Májuskut-hoz vezető szárhegyi utat szélesítik most ki s hozzák rendbe az utvonat. A munkálatok folytán a Májuskuthoz s a Bodnárölgy felé pompás kocsutut nyernék, melyet bizonynyal örömmel használnak ki azok, akiket vonz a természeti szépségekben bővelkedő Májuskut s Bodnárölgy környéke. Arról az előnyről, amelyet az ut rendbehozása által a szőlőtulajdonosok nyerne, nem is beszélünk. Régi kívánság és régi óhaj nyert a szárhegyi ut rendbehozatalával kielégítést. A munkálatok folytán oly nagy a változás, hogy alig lehet ráismerni a széles, egyenletes utban a régi, szűk, szakadékos, már gyalogjárónak is rossz utra. A munkálatok rég folyamatban vannak s csak azok teljes befejezésével lehet majd értékelni azt a fáradságot s nehéz munkát, melybe az ut szélesítése, rendbehozatala került.

— **Az eperjesi rablógylkosság.** A közönségnek még bizonyára élénk emlékezetében van az augusztus hónapban Eperjesen elkövetett rablógylkosság. Özv. Glück Davidné gyilkosságát azóta hasztalan keresték. Többe-

Szeptember 29.

ket le is tartóztattak. — itt Sátoraljai helyben is például egy gyanús egyént — mert alapos gyanu volt rájuk, hogy ők követték el a rabló-gyilkosságot, de az igazi gyilkost elfogni nem sikerült. Most egy 45—50 éves, rózsafüzérrel, keresztelékkel s apró csiszolatlan kövekkel engedély nélkül házáló ember ellen bocsátott ki körözést a kassai rendőrkapitányság bünyői osztálya, aki augusztus 4-ikén a meggyilkolt özv. Glück Dávidné ékszerüzletében járt s a gyilkosság után Eperjessől eltűnt. A körözés részletesen leírja a gyanúsított házáló külsejét s 500 korona díjat tűz ki a gyilkos fejére, mely összeggel a körözött házáló nyomára vezető jutalmazza.

— Rendőrkapitány ur figyelmébe. E címmel egyik helyi lap azzal foglalkozott, hogy a rendőrelégység egyes tagjai milyen cifrán és feltűnően, valóságos operett-figura módjára öltözködnek. Hogy ez mennyire igaz, arra kiáltó példa Kaszárda rendőrmester, aki az őrmesteri ezüst sáv mellé még egy arany sávot is varratott fel magának s olyan széles pléh gallért visel mint egy tábornok. E szabálytalan dupla galléron olyan 3 arany rozetta díszel, amit egy valóságos tábornok is megirigyelne. Szabálytalan szürke bricsesz nadrág, lovagló eszima, rövid lovagló pálcza s lovassági kard egészíti ki a bátor őrmester rendőri öltözékét s ha honvédtiszt köpenyegét magára ölti s begombolkozza végig sétál a főutcán, akárhány baka úgy megsüvegei, mint ha legalább is felebbvalója lenne: a katonai öltözködésben járatlan közönséget pedig valósággal tévedésbe ejti. Nem ártana tehát leszállítani lovassági hajlandóságait az őrmester urnak s a szabályszerű öltözködésre szoktatni. Az őrmesternek kell jó példával előjárni a szabályszerű öltözködésben, mert ő rá van bízva a legénység oktatása és felügyelete. Ilyen operett-figura mellett megesis az a csodabogár Újhely városában, hogy a járatlan falusi ember, nagy bajszára való tekintettel, ilyenformán fogja egyszer megszólítani az őrmester urat: „Tábornok Rondér ur alásan kérem hol itt a sertésvásár?” Csodálatos, hogy a cikkíró ezt az igazán operett-figuraszerű szabálytalan öltözködést nem vette észre. Ezt ajánljuk a rendőrkapitány ur figyelmébe.

— Tanító sors. Kravjanszky János évtizedek óta neveli a fiatal generációt. Legutóbb Tolesván működik, 15 év óta. Az öreg embert szélütés érte s e miatt képtelen lett teendőit ellátni. A róm. kath. iskola-szék nem akarta egyszerűen kidobni, de időt kívánt engedni arra, míg nyugdíjazása tekintetében a kultuskormány intézkedik s ezért az iskolaszéki tagok egy része, — a költségeket vállalva, — segédtanító felvételét tervezte egy évi időtartamra. — A humánus indítvány azonban mint tolesvai tudósítók közli: megbukott Novák Antal nevű ottani lakos ellenindítványára, ki azt ajánlotta, hogy „menjen a kántortanító koldulni, ha hozzá be megy, ő is ad neki egy koronát.” A nagylelkű indítványt hátrózták is emelték s Kravjanszky János, az öreg tanító, most már veheti a koldusbotot. Sajnos, hogy ilyen felfogású emberek is beleavatkoznak ma még a közügyekbe, mint Novák Antal, akik nagylelkűségükben egész egy koronáig elmennek.

— A lakás tolvaja. Lichtenstein Ábrahám helybeli lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki Árpád u. 2. szám alatti lakásán egyik szekrényfiókból szántiz koronát lopott el öt koronás és 20 filléresben. Folyó hó 24-én este a pénzt a károsult át-számolva egy fiókba helyezte el a lakás egyik szekrényében. A pénzösszeg 20 drb. 5 koronásból s 10 koronára értékben 20 filléresből állott. Másnap, folyó hó 25-ikén hosszú nap lévén, ugy a károsult, mint családja a templomba ment s a lakást a házi

eselédek Mók Erzsébet őrzetére bízták s hogy a leány takarítgasson, a lakást nem csukták el. Este a család visszatérve, meglepetéssel vette észre, hogy a szekrénybe helyezett pénz eltűnt. A rendőrség, mely azt hiszi, hogy a tolvajlás vagy a cseléd, vagy valamelyik férfi s nő látogatója követte el, erőlesen nyomoz az ismeretlen tolvaj után.

— Szállítási zászlóaljunk részére. A sátoraljai helyi állomáson elhelyezett honvédszállóalj részére 1910. évi január hó 1-től 1910. évi december hó végéig terjedő időre szükségessé kenyér és zab szállítására folyó évi okt. hó 18-án Miskolcon az ezred kezelőtiszt irodájában nyilvános versenytárgyalás fog tartatni. Bővebb felvilágosítással a sátoraljai helyi honvéd zászlóalj kezelőtiszt irodájában megtekinthető „Szállítási feltételek füzet” szolgálat.

— Gyilkosság Nagymihályban. E napokban Nagymihályban a Kossuth Lajos-utcán gyilkosság történt. Zipper Jakab lengyel származású 22 éves kocsis az utcán ment és midőn Ivánczki János és Maczkó Mihály legényekkel találkozott, utóbbi figyelmeztette társát „íme itt a zsidó, öljük meg!” Ivánczki tényleg kést rántott és azt oly szerencsétlenül szurta Zipper mellébe, hogy az egy jalkiáltás nélkül holtan rogyott össze. Ezután a két gyilkos, mint akik jól végezték dolgukat, Laborsszögbe menekült, majd éjjeli tizenegy órakor lakásukra tértek, ahol a csendőrség letartóztatta és a kir. járásbírószág fogházába szállította őket. A szerencsétlen áldozatot az izraelita hullaházba vitette a hitközség, ahol a hatóság részéről Olosváry kir. ügyész, Klonfár kir. albiró, dr. Hornyay Béla és dr. Guttman Lipót orvosok kísérletet tettek a megsebzett elhaláltatott hullát. Az orvosok megállapították, hogy a teljesen egészséges ember szíven ért szúrás folytán halt meg. A két gyilkost már átkisérték a helybeli kir. ügyészség fogházába.

— Csődmegszüntetés. A sátoraljai helyi kir. törvényszék Lipinski Manó nagymihályi kereskedő ellen folyamatban volt csődöt megszüntette.

— Lépre került. Groszman Sándor felsőkohányi lakos nagyon jól jövedelmező üzletnek tartotta az amerikai kivándorlás közvetítését. Nem is megvetendő jövedelmet hoz ez a nemtelen sport, kivált ha valaki — mint Groszman — egy félreeső faluban, hatósági ellenőrzés, bejelentés, adófizetés stb. terhek nélkül folytatja azt. Groszmannak egész „hivatala” volt, melyben több könyvelő, ügynök, és kerítő nyert alkalmazást. Amde egyszer mindennek vége van. Groszman urat is lefűlelték a csendőrök s klienseivel, ágenseivel együtt beszállították a sátoraljai helyi kir. ügyészség fogházába.

— Utíépítkezések. Lapunk előző számában említettük, hogy a mezőlaboré-sztrópkói, csemernye-sztrópkói és csemernye-homonnai törvényhatósági közutakon több műtárgy kerül ujjáépítés alá s e célból a versenytárgyalás folyó hó 21-én tartott meg. Mint legelőnyösebb ajánlattevő, Deutsch Salamon vállalkozó 11,817 koronás ajánlata lett a kir. államépítészeti hivatal által jóváhagyás végett Dókus Gyula alispánhoz beterjesztve.

— Tűz a vidéken. A karosi hátrához tartozó Eperjesszög tanyán, folyó hó 24-én éjjel elégett a Guttman testvérek bérletéhez tartozó 200 holdon termet összes életnemű, a cséplőgéppel együtt.

— Követendő példa. A homonnai állami felsőkereskedelmi iskola tanári kara Homonnán délutánonként ingyenes előadásokat tart, melyen férfiak és nők résztvehetnek. Tárgyak: az irodalmi művelődés fejlesztése, a könyvitel, kereskedelmi számtan, levelezés s egyéb, a kereskedelem és ipar körébe tartozó ismeretek. Mikor jut Újhely eddig? A szabadliceumtól

sokat várunk, bárha mielőbb s mentől tágabb programmal megkezdendé már működését.

— Az ipartörvény revíziója. Legközelebb három kötetben jelenik meg és küldetik szét az illetékes körök, testületek és társulatokhoz, valamint az iparkamarához az ipartörvény revíziója tárgyában készült törvényjavaslat és annak indokolása. A nagyfontosságú törvényjavaslat új szövege elé érhetőleg élénk várakozással néz az egész ország.

Az 1909. őszi idény különlegességei:

bluzok, ajak, kosztümök, pongyolák, leányruhák és női felöltőkben már mind raktáron vannak Szegő Sándor divatruházában Sátoraljai helyi.

VÁRANDÓS ANYÁK

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle

csukamajolaj EMULSIÓ-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkit. Bevételre kellemes, emésztése könnyű.

Egy kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily jótékony hatása

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Szoptatás esetében a Scott-féle Emulsió

elejét veszi a bágyadságnak, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcúvá teszi a gyermeket.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Menyasszonyi kelengyék

beszerzésére ajánljuk Schön Sándor és Barna D. előnyösen ismert céget.

KÖZGAZDASÁG.

* Szarvasmarha díjazások Zemplénben. A Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 4-én Töketerében, 5-ikén pedig Mezőlaborcon szarvasmarha díjazást rendez, melyeken összesen 1500 korona állami díj fog kiosztatni. Díjazva csak is kisgazdák tulajdonát képező oly tehének és üszök lesznek, melyeket a helyszínén megalakítandó bíráló-bizottság kitüntetésre érdemesnek talál és amelyek a vármegyei szabályrendeletben az illető vidékekre nézve meghatározott fajtahoz tartoznak. A díjak nagysága az egyes csoportokban 50, 40, 30, 20, 15 és 10 korona lesz. Közép és nagybirtokosok felhajtott csoportos kiállításai az egyesület által adandó oklevelekkel tüntetnek ki.

Laptulajdonos:

Éhlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

Egy árva uri leány

ki a háztartás minden teendőiben kellő jártassággal bír, uri intelligens családnál, mint házi kisaszszony vagy házvezetőnk alkalmazást keres.

Cím: S. J. posterestant Sárospatak.

Gosztonyi Anna,

Werner Sárika czimbalom-tanárno végzett növendéke,

a tanárno távozásával

iskoláját átvette és tanítványokat elfogad.

Sátoraljai hely, Jókay-u. 21.

Sátoraljai helyi Villamvilágítási és Erőátviteli R.-Társ.

A tisztelt fogyasztóközönség szives tudomására hozzuk, hogy ugy a szén, mint a fémszálas izzólámpákból állandóan nagy raktárt tartunk s azokat a következő mélyen leszállított árakkal hozzuk forgalomba:

Szénszálas izzólámpák: 10, 16, 25, 32 gyertyafényű, világos darabja 72 fillér; homályos 80 fillér.

Tantállámpák: világos vagy homályos 25 és 32 gyertyafényű darabja 3 korona. (Szénszálas izókkal szemben 50% áram megtakarítás, minden helyzetben használható).

Valódi Dr. Just-féle Wolframlámpák: (Szénszálas lámpákkal szemben 70% áram megtakarítás, minden helyzetben használható)

40, 50 gyertyafényű világos db.-ja 3-60 kor., homályos 3-85 kor. 100 " " " " 5— kor., " 5-20 kor.

A Wolframlámpákra nézve megjegyezzük, hogy azokat mindig a gyártási szám feljegyzésével adjuk ki s két héten belül az esetleg kiegészítő lámpákat díjtalanul becsereljük.

Tisztelettel:

Sátoraljai helyi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság

Síessünk

== jó és olcsó ==

fiu és gyermekruhákat

a bekövetkező őszi és téli időnyre
beszerezni

Szántó Mór és Társánál

Sátoraljauhely.

Olcsó szabott árak!

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagymihályi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pollacsek Manó és családtagjai társai végrehajthatóknak, Grünfeld Manó végrehajthatást szenvedő elleni 299 kor. 63 fl. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a nagymihályi kir. járásbírósg területén lévő, a nagymihályi 18 sz. tjkben A, + 39. hr. sz. a. felvett 176. ö. i. sz. a. ház, udvar és kertből B. 5. 11. s. sz. a. Grünfeld Manó nevében álló illetőségre az árverést 3060 koronában ezennel megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi október hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor a nagymihályi kir. járásbírósg tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron eladati fognak.

Árverezni azand-közök tartoznak az ingatlan becsáránál 10%-át 306 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatti kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírban a kikalkultt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 110. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerűt elismervényt átfolgaltatni.

Vevő köteles a Vn. 25. §-a értelmében és esetében a bánatpénzt a hiv. §-ban jelzett jogkövetkezmények terhével kiegészíteni.

Az ingatlan jutalék a kikiáltási ár 2%-nál alacsonyabb áron eladni nem fog.

Kelt Nagymihályon, a kir. járásbírósgnál mint tkvi hatóságnál 1909. szept. 15-én.

Garbinszky,
kir. járásbíró.

Fiz ágybavizeléstől azonnal megsza-
badul általunk.
„Ébredj fel” törvényesen védett szerünk-
től. Kor és nem megadása szükséges,
tudakozódás ingyen.
Intit. Aesculap Nr. 482.
REGENSBURG, Bajorország.

1827. és 2136/909. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljauhelyi kir. járásbírósg 1909. V. 36/3. számú végzése folytán Bretschneider Zsigmond 500 korona és jár. követelésének kielégítése végett az 1909. szept. 28-ra kitűzött árverésnek beállításával 1909. október 6-án d. e. 9^{1/2} órakor Sátoraljauhelyben, Rákóczi-utca 12. sz. a. Nagy Lujza lakásán és onnan Molnár István-utca 27. sz. al. vh. szenvedő lakásán elárverezem azon 1196 koronára becsült ingókat, melyek a sátoraljauhelyi kir. járásbírósg 1909. V. 1482/1. sz. végzése folytán lefoglaltattak u. m. cipőárukat, házi butorokat stb.

Ezen árverést akkor is megtartom, ha e végből az 1909. 41. t.-c. 20. §-a értelmében azt kívánni jogosult más foglaltató jelentkeznék.

Sátoraljauhely, 1909. szept. 18.

Rosner Imre,
kir. végrehajtó.

2069/1909. sz.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljauhelyi kir. járásbírósg 1908. V. 2518/5. számú végzése folytán a sátoraljauhelyi ev. ref. egyház 120 korona tőkekövetelésének és jár. kielégítése végett 1909. október hó 15. napjának d. e. 9^{1/2} órakor Sátoraljauhelyben Petőfi-utca 5. sz. a. alperes üzletében elárverezem azon 625 koronára becsült ingókat, melyek a sátoraljauhelyi kir. járásbírósg 1909. Sp. III. 1197/3. számú végzése folytán lefoglaltattak, u. m. nyomdai gép stb.

Ezen árverést akkor is megtartom, ha e végből az 1908. 41. t.-c. 20. §. értelmében azt kívánni jogosult más foglaltató jelentkeznék.

Sátoraljauhely, 1909. szept. 26.

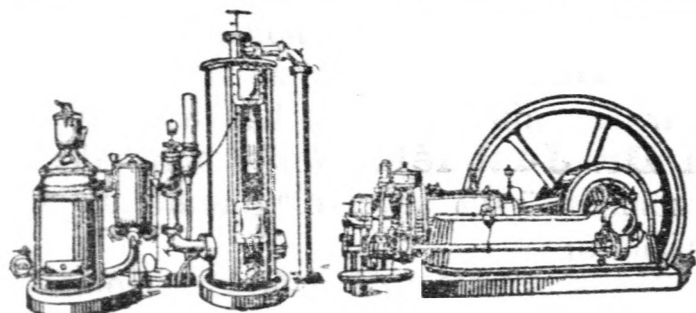
Rosner Imre,
bir. végrehajtó.

Kedvező fizetési feltételek.

Figyelem!

Mielőtt motort vesz, kérjen tőlünk ajánlatot, mert a világon a legjobb az eredeti Benz szivó-gáz motor. Anthrazit, faszén, brikett és hasonló tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.

Bármily nagyságban azonnal szállíthatok!

Benzin-, gáz- és nyersolaj-motorok legegyszerűbb kivitelben. Gazdasági és ipari célra legmesszebb menő szavatosság mellett kaphatók:

KALMÁR ÉS ENGEL

mótor és gépgyárában

BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRUT 22.

Árjegyzék ingyen.

Szakember kiküldése díjtalan!

Olcsó árak!

ALAPITTATOTT 1900. ÉVBEN

Első Sátoraljauhelyi Mechanikai Hordógyár

Deutsch, Blum és Társai

SÁTORALJAUJHELY.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani tetemesen megnagyobbított és gőzgépekkel berendezett

Hordógyárunkat,

hol bor, sör, szesz, likőrös, szörp, olaj és petroleumos hordók minden nagyságban készíttetnek.

Elvállalunk szesz és sörgyárak berendezését, valamint szüretelő edények készítését és minden e szakmába vágó munkákat.

Kiváló tisztelettel:

Első Sátoraljauhelyi Mechanikai Hordógyár

DEUTSCH, BLUM ÉS TÁRSAI

(Ezelőtt: Deutsch Adolf és Simon.)

Értesítés.

Díszes női ruhákat, bluzokat, ruha aljakat, férfi ruhákat legszebben tisztít és fest bármily színre, női ruha szövetet guvliroz

Rakovszky Sándor

ruhafestő és tisztító

Sátoraljauhely, Bercsényi-utca 5.
Saját házában.

St. Louisi világtalálkozás 1904. „Grand Prix“.

Tisztríts csak

Globusz
fémfisztrító kivonat

A legjobb tisztítószere a világon

Jobbban tisztít, mint más fémfisztrítószerek.